

Göteborgs kommun
info@educ.goteborg.se

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med introduktionsprogram

efter tillsyn av Schillerska gymnasiet 3
i Göteborgs kommun

Uppföljning av tillsyn vid Schillerska gymnasiet 3

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2019 tillsyn av Schillerska gymnasiet 3 och fattade beslut för skolenheten den 11 juni 2019.

I beslutet konstaterade Skolinspektionen allvarliga brister i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd samt i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionen förelade därför huvudmannen vid vite att avhjälpa bristerna. Skolinspektionens tillsyn visade även brister i skolenhetens arbete med att planera utbildningen för eleverna på introduktionsprogram med inriktningen individuellt alternativ, och förelade därför huvudmannen att vidta åtgärder för att även avhjälpa dessa brister.

Senast den 16 december 2019 skulle huvudmannen inkomma med en redovisning till Skolinspektionen av åtgärder vidtagna för att avhjälpa de konstaterade bristerna.

Huvudmannen inkom med en sådan redovisning vilken utgör en del av underlaget för Skolinspektionens uppföljning av skolans och huvudmannens arbete med att åtgärda tidigare konstaterade brister. Huvudmannen har även inkommit med kompletterande uppgifter och vissa klargöranden. Utöver granskning av huvudmannens skriftliga redovisning genomförde Skolinspektionen den 15-16 januari 2020 ett uppföljningsbesök vid skolenheten. Under uppföljningsbesöket genomförde inspektörerna lektionsobservationer samt intervjuade elever, lärare, elevhälsa och rektor.

Den 17 februari 2020 fick Skolinspektionen information från Göteborgs kommun att Schillerska gymnasiet från och med den 1 mars 2020 ska bestå av tre istället för fyra skolenheter. Huvudmannen uppgav i informationen att rektorn för dåvarande enhet 3 kommer att få andra arbetsuppgifter och att samtliga rektorer lämnat och/eller fått nya program och därmed också fått såväl nya elever som ny personal att ansvara för. Eleverna på introduktionsprogram som tidigare utgjorde skolenhet 3 bildar sedan den 1 mars 2020 skolenhet 2 tillsammans med elever från ekonomiprogrammet.

De krav som i förevarande beslut ställs på huvudmannen, att vidta åtgärder för att avhjälpa kvarstående brister, gäller således för den skolenhet som eleverna på introduktionsprogram numera tillhör, det vill säga skolenhet 2. Skolinspektionen vill särskilt förtydliga att i samband med att empirin, som ligger till grund för bedömningarna i förevarande beslut, samlades in hade

omorganisationen av Schillerska gymnasiet ännu inte trätt i kraft. Vid tiden för tillsynsbesöket och insamladet av övrig empiri utgjorde således eleverna på introduktionsprogram och lärare som undervisar på dessa program skolenhet 3. Bedömningarna i förevarande beslut bygger således på arbetet som bedrevs vid den skolenhet vid Schillerska gymnasiet som innan den 1 mars 2020 benämndes som skolenhet 3.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpit samtliga påtalade brister. Skolinspektionen ser allvarligt på att Göteborgs kommun, såsom ytterst ansvariga för utbildningen, inte säkerställt att tillräckligt ingripande och adekvata åtgärder satts in vid skolenhet 3 så att bristerna kunnat åtgärdas. Detta trots att Skolinspektionen inskräp allvaret i situationen vid skolenheten genom att förelägga kommunen vid vite i det nu uppföljda beslutet. Den tidsperiod inom vilken Göteborgs kommun har haft möjlighet att åtgärda bristerna har varit skälig och anpassad till bristernas omfattning. Missförhållandena har nu förelegat under en längre tid och är av allvarligt slag. Skolinspektionen bedömer att bristerna i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår. Föreläggandet i förevarande beslut (med undantag för *Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram*) har med anledning av ovanstående på nytt förenats med vite.

Skolinspektionen vill i sammanhanget erinra om bestämmelsen om statliga åtgärder för rättelse i 26 kap. 17 § skollagen. Enligt den får Skolinspektionen, när det gäller en verksamhet som bedrivs av en kommun, besluta att staten på kommunens bekostnad ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse om ett föreläggande inte följs och missförhållandet är allvarligt.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter

den tidigare tillsynen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att vid vite av 1 400 000 kr senast **den 18 januari 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen vill understryka att huvudmannen enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Även om huvudmannen ges en viss tid att rätta till brister har huvudmannen det fulla ansvaret för att utbildningen alltid genomförs i enlighet med författningarna. Skolinspektionen förutsätter därför att huvudmannen snarast möjligt genom kraftfulla åtgärder påbörjar arbetet med att rätta till bristerna.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet. Frågan om utdömmande av vitesbeloppet som riktats mot Göteborgs kommun i Skolinspektionens beslut den 11 juni 2019 kommer att behandlas separat.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgy 11, 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärder

Göteborgs kommun ska se till att eleverna på introduktionsprogrammen ges extra anpassningar och särskilt stöd i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen därför behöver vidta nedanstående åtgärder.

- Se till att det finns rutiner och arbetssätt som säkerställer att elever som har behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, skyndsamt får sådana anpassningar i alla ämnen och av alla lärare.
- Se till att rektorn, och/eller av rektorn utsedd person, under höstterminen 2020, följer upp och säkerställer att elever ges extra anpassningar i den omfattning de har behov av i alla ämnen och av alla lärare. Detta kan ske genom samtal med elever, lärare, elevhälsa och annan berörd personal, samt genom analys av elevers kunskapsresultat och inkomna anmälningar om behov av utredning av särskilt stöd.
- Säkerställa att alla elever som har behov av studiehandledning på modersmålet erbjuds detta i den omfattning eleverna behöver det.
- Se till att det på skolenheten finns rutiner som säkerställer att samtliga lärare som undervisar elever med behov av extra anpassningar informeras om vilka anpassningar respektive elev är i behov av.
- Se till att det på skolenheten finns rutiner som säkerställer att samtliga elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Se till att rektorn, och/eller av rektorn utsedd person, under höstterminen 2020, följer upp och säkerställer att samtliga elever i behov av särskilt stöd har en utredning som genomförts skyndsamt. Detta kan ske genom samtal med elever, lärare, elevhälsa och annan berörd personal, samt genom analys av elevers kunskapsresultat och inkomna anmälningar, dokumenterade utredningar och åtgärdsprogram.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att tidigare konstaterade brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, med vissa undantag, kvarstår.

Beslut

2020-05-13

6 (25)

Dnr 43-2018:9285

Skolinspektionens uppföljning visar att eleverna vid introduktionsprogrammet språkintröduktion fortfarande inte får tillräckligt stöd i form av extra anpassningar. Även om vissa åtgärder vidtagits för att komma till rätta med bristerna i arbetet – däribland att lärarresurser tillförts vilket gör det möjligt att genomföra vissa lektioner med två lärare – så framgår av utredningen att det fortsatt är så att lärarna inte hinner med att ge alla elever i behov av extra anpassningar sådant stöd. Av lärarnas utsagor framgår att det fortfarande på de allra flesta lektioner endast är en lärare som undervisar eleverna och att det på grund av undervisningsgruppernas storlek och de stora stödbehoven i dessa, inte är möjligt att tillgodose alla elevers behov av extra anpassningar och stöd.

Skolinspektionens uppföljning visar även på fortsatta brister i arbetet med särskilt stöd och i det övergripande arbetet med extra anpassningar på introduktionsprogrammen. Det framkommer att en majoritet av eleverna på språkintröduktion får F i betyg i ett eller flera ämnen och att många av dessa elever fått betyget F även andra gången de läst ett eller flera ämnen. Trots den tydliga signalen om att det finns elever vars eventuella behov av särskilt stöd behöver utredas, så saknar skolenheten fortfarande strukturer för att utreda elevers stödbehov. Rektorn fattar fortfarande inte beslut om elever ska ges särskilt stöd eller inte och med undantag för enstaka elever så utarbetas fortfarande inte åtgärdsprogram för eleverna på skolenheten. Av utredningen framkommer också att det för samtliga lärare som undervisar elever på introduktionsprogrammen inte finns system för utbyte av information om elevers behov av extra anpassningar. Detta innebär att det finns lärare som undervisar elever med konstaterade behov av extra anpassningar men som inte känner till att sådant stöd ska ges. Vidare finns det elever som, trots signaler från lärare till rektorn, fortfarande inte får stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål.

Skolan behöver, såsom redogjordes för i föregående beslut, se över rutiner och arbetssätt för att säkerställa att alla elever, på introduktionsprogram på Schillerska gymnasiet, som har behov av och rätt till extra anpassningar och särskilt stöd får detta. I detta ingår även att erbjuda studiehandledning på modersmålet i den omfattning som eleverna behöver det. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, eller inte utreds alls, riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som denne har rätt till enligt skollagen. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektor att veta att eventuella åtgärder som sätts in verkligen är adekvata och motsvarar elevens behov och därmed hjälper eleven. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av det ovan anförda att arbetet vid skolenheten med extra anpassningar och särskilt stöd alltjämt inte lever upp till författningarnas krav.

Skolinspektionen

Gårdavägen 1, 412 50 Göteborg

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska också utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Av gymnasieförordningen framgår att elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Om det finns särskilda skäl, får en elev som har rätt till modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet ges studiehandledning på det språket istället för modersmålet.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 11 juni 2019 att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd vid Schillerska gymnasiet 3 inte följde skollagens krav. Det framkom i Skolinspektionens utredning att lärare som undervisar på språkintruktionsprogrammet inte hann anpassa undervisningen utifrån enskilda elevers behov och ge stöd i form av extra anpassningar till alla elever som har behov av det. Vidare framkom att det inte fanns något gemensamt arbete på skolan med att säkerställa att extra anpassningar genomförts eller att de haft avsedd effekt. Vad gäller bristerna i skolans arbete med att uppmärksamma och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd framkom att skolenheten saknade strukturer även för detta.

Skolan hade vidare inga rutiner för lärarna att rapportera till elevhälsan i de fall extra anpassningar inte fått avsedd effekt och om elevers behov av särskilt stöd behövde utredas. Rektorn hade inte heller efterfrågat den informationen. I vissa fall hade lärare ändå informerat elevhälsan om att anpassningar inom ramen

Beslut

2020-05-13

8 (25)

Dnr 43-2018:9285

för den ordinarie undervisningen inte var tillräckliga för att eleverna skulle kunna nå kunskapskraven. Trots detta, och trots att flertalet elever på skolenheten fick betyget F i merparten av de ämnen de läste, hade inga utredningar om behov av särskilt stöd genomförts.

Det framkom också att eleverna inte gavs studiehandledning på modersmålet i den omfattning de behövde. Utredningen visade vidare att det saknades tillgång till studiehandledare på modersmålet för flera elever. Lärarna menade att många elever som inte nådde kunskapskraven nog hade kunnat göra det om de hade fått visst stöd på modersmålet under lektionerna. Det framkom också att rektorn strax före Skolinspektionens tillsyn sett till att elever fått tillgång till studiehandledning på dari och arabiska. I utredningen framkom däremot att flera elever hade behov av studiehandledning på somaliska men att de inte fick tillgång till sådant stöd. Då bristerna inom bedömningsområdet förelegat under lång tid och sannolikt haft negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen förelades huvudmannen vid vite att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Huvudmannens redovisning av åtgärder

Huvudmannen inkom den 12 december 2019 med en redovisning av åtgärder till Skolinspektionen. I redovisningen uppger huvudmannen att extra lärarresurser tillförts klasserna i språkinstruktionen på lektionerna i svenska som andraspråk, matematik, engelska och fysik. Huvudmannen uppger vidare att elevhälsan numera innefattar rektor, programsamordnare, kurator, skolsköterska och specialpedagog. Dessa professioner träffas veckovis och går igenom de elevärenden som aktualiserats av mentorerna. Även psykolog och läkare finns att tillgå vid behov. Beslut om insatser för enskilda elever dokumenteras, exempelvis läs- och skrivutredningar, extra anpassningar och/eller särskilt stöd. Rektor har under hösten 2019 tagit beslut om utredningar.

I redovisningen redogör huvudmannen även för att mentorer och elevhälso-team regelbundet träffas för avstämning av akuta ärenden samt att mentorerna anmäler till elevhälso-teamet när de upplever att en elev är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Huvudmannen uppger också att det i dagsläget erbjuds studiehandledning på dari och arabiska och att skolenheten söker efter en studiehandledare i somaliska.

Skolinspektionen har av den ingivna redovisningen av åtgärder inte kunnat utläsa om extra anpassningar getts, om särskilt stöd utretts och om åtgärdsprogram utarbetats. Skolinspektionen har därför begärt att huvudmannen inkommer med en komplettering i vilken rektorn ombetts uppge vilka elever vid skolenheten som riskerar att inte nå kunskapskraven i de kurser de läser

Beslut

2020-05-13

9 (25)

Dnr 43-2018:9285

och om respektive elev får stöd i form av extra anpassningar. Rektorn har även uppmanats ange om en anmälan till rektorn gjorts för respektive elev för eventuell utredning av elevens behov av särskilt stöd samt ange datum för eventuellt beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Skolinspektionen har också begärt att huvudmannen skickar in en kopia på den senaste betygskatalogen. Huvudmannen har inkommit med en kopia på betygskatalogen men har inte inkommit med svar som på ett tydligt sätt besvarat efterfrågade uppgifter rörande antal elever som får särskilt stöd, datum för eventuella beslut om särskilt stöd och utarbetande av åtgärdsprogram.

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med lärare och elever vid uppföljningsbesöket framgår att eleverna vid introduktionsprogrammet språkintröduktion fortfarande inte får tillräckligt stöd i form av extra anpassningar. Skolinspektionen har i intervju med rektorn efterfrågat om det under innevarande läsår ges extra anpassningar till eleverna på språkintröduktionsprogrammet och vad för slags anpassningar det i så fall kan röra sig om. Rektorn uppger som exempel, på en insats som vidtagits efter Skolinspektionens senaste tillsyn, att det tillförts extra lärarresurser för eleverna på språkintröduktionen som möjliggör att ha två lärare i undervisningsgrupperna. Detta ska ge lärarna bättre förutsättningar att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov, säger rektorn.

I intervju med undervisande lärare på språkintröduktion bekräftar de att det på ett fåtal lektioner i veckan är två lärare i undervisningsgrupperna, men att det på de flesta lektioner fortfarande endast är en lärare som undervisar eleverna. Då elevgrupperna oftast består av 20-30 elever, och merparten av eleverna har stora stödbehov, är det inte möjligt att tillgodose alla elevers behov av extra anpassningar och stöd med den undervisning de bedriver, säger lärarna. De intervjuade eleverna på språkintröduktion säger att alla jobbar med samma uppgifter på lektionerna. Det går att få inläst material i vissa ämnen, säger eleverna, men i övrigt framkommer det inte att andra anpassningar görs i undervisningen för elever i dessa undervisningsgrupper. Läraren går runt och hjälper elever, men det är inte så att de får någon annan typ av stöd under lektionerna, säger eleverna. Eleverna uppger däremot att det vid andra tillfällen är möjligt att få hjälp i den så kallade Studion. Vidare går det ibland att få hjälp med skolarbetet av en resursperson, men det sker inte under lektionerna, säger eleverna.

Vidare framkommer av intervjuer med lärare och elevhälsa att det för samtliga lärare som undervisar elever på introduktionsprogrammen inte finns system för utbyte av information om elevers behov av extra anpassningar. Rektorn uppger i intervju att mentorerna ska se till att samtliga lärare som undervisar eleverna på introduktionsprogrammen ska få information om vilka elever som

Beslut

2020-05-13

10 (25)

Dnr 43-2018:9285

har behov av extra anpassningar och vad dessa är. I intervju med lärarna och elevhälsan uppger de däremot att de inte fått något sådant uppdrag och att något sådant system för informationsutbyte inte finns på skolenheten. Lärarna säger att de under möten i bland annat lärarlagen ibland tar upp enskilda elevers stödbehov och att några av dem på så sätt får information om vissa elevers behov av extra anpassningar. Det finns dock fortfarande inget system för att utbyta information om elevers stödbehov med lärare som undervisar elever på introduktionsprogrammen men som tillhör arbetslag vid andra skolenheter på Schillerska gymnasiet. Följaktligen får lärare som undervisar elever på språkintröduktion, men som tillhör arbetslag vid gymnasieskolans övriga skolenheter, inte information om språkintröduktionselevernars stödbehov, berättar lärarna. Specialpedagogen bekräftar det lärarna uppger, att det inte finns något system på skolenheten för att se till att information om samtliga elevers stödbehov ges till berörda lärare, men uppger att i de fall hon har information om elevers stödbehov har hon börjat informera berörda lärare om detta.

I Skolinspektionens utredning framkommer vidare att skolenheten fortfarande saknar struktur i arbetet med att uppmärksamma och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd samt att därefter besluta om stödåtgärder med tillhörande åtgärdsprogram. I intervju med rektorn uppger han att det inte heller vid Skolinspektionens uppföljningsbesök finns något system på skolenheten som innebär att rektorn fattar beslut om utredning av särskilt stöd och därefter fattar beslut om att sådant stöd ska ges eller inte, samt om åtgärdsprogram ska utarbetas. Vid granskning av skolenhetens betygskatalog för vårterminen 2019 noterar Skolinspektionen att en majoritet av betygen är betyget F för skolenhetens cirka 130 elever. Detta gäller huvudsakligen elever som går sitt första läsår på introduktionsprogrammet språkintröduktion på skolenheten. Det framgår även att en majoritet av eleverna som går sitt andra år på skolenheten och som läser om ämnen som de fått betyget F i under första terminen återigen fått betyget F. Under Skolinspektionens besök vid skolenheten bekräftar lärare som undervisar elever på språkintröduktion att det finns många elever som fått betyget F i ett eller flera ämnen och som nu läser om kurserna. Lärarna konstaterar att det finns behov av ytterligare stödinsatser än de anpassningar som sker för eleverna i de större undervisningsgrupperna men att det inte ges till eleverna i nuläget. Skolinspektionen begärde vid besöket på skolenheten att få se eventuella aktuella åtgärdsprogram för elever på introduktionsprogrammen. Rektorn uppger under besöket att han missat begäran men att han inte fattar beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Möjligen finns det ett åtgärdsprogram någonstans, säger rektorn.

Skolinspektionen

Gårdavägen 1, 412 50 Göteborg

Specialpedagogen uppger i intervju med elevhälsan att hon utöver arbetet på skolenheten delar sin arbetstid med arbete på gymnasieskolans andra enheter. Enligt specialpedagogen finns åtgärdsprogram för två elever på skolenheten. Specialpedagogen uppger vidare att hon haft vissa möten med lärare på skolenheten för att tillsammans med dem ta reda på vilka stödbehov en del av eleverna har. Specialpedagogen uppger vidare att det inte finns några strukturer på skolenheten för att uppmärksamma och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Elevhälsans representanter uppger att rektorn inte deltar i något av elevhälsans arbete som rör att uppmärksamma och tillgodose elevers behov av stöd.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att det fortfarande finns elever som, trots signaler från lärare till rektorn, inte får stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål. Rektorn uppger under intervju att elever får studiehandledning på språken dari och arabiska och att en studiehandledare i somaliska ska börja vid skolenheten veckan efter Skolinspektionens besök. Lärarna uppger i intervju att de läst den redovisning av åtgärder som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen och att det inte stämmer så som huvudmannen uppgett att de elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål numera får sådant stöd. Lärarna bekräftar däremot att det i nuläget ges stöd till elever på språken dari och arabiska. Lärarna uppger också att de blivit informerade om att det snart ska komma en studiehandledare för de elever som har behov av studiehandledare på somaliska. Däremot finns det därtill ett antal elever som har behov av studiehandledning på kinesiska och som inte kan tillägna sig undervisningen och nå kunskapskraven på grund av bristande kunskaper i svenska, säger lärarna. Detta signalerade lärarna till rektorn redan i början av förra terminen men det har ännu inte lett till att eleverna fått någon studiehandledning på modersmålet, säger lärarna. Vidare uppger lärarna att det förvisso finns studiehandledning på arabiska men att den inte alls motsvarar de behov som finns bland eleverna. I intervju med rektorn bekräftar han att det är några elever som har behov av studiehandledning på kinesiska men att eleverna inte får detta i nuläget.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Beslut

2020-05-13

12 (25)

Dnr 43-2018:9285

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det av särskilda skäl inte är obehövt.

Göteborgs kommuns verksamhet vid den skolenhet vid Schillerska gymnasiet som fram till 1 mars 2020 benämndes skolenhet 3 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid uppföljningen av tillsynen kunnat konstatera att omfattande brister inom skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd kvarstår. Utredningen har bland annat visat att lärare inte alltid har möjlighet att ge stöd i form av extra anpassningar samt att skolan saknar ett fungerande arbete för att uppmärksamma och skyndsamt utreda om elever har behov av särskilt stöd. Bristerna i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd måste betraktas som allvarliga. Bristerna har förelegat under lång tid och huvudmannen har, trots föreläggande därom, inte lyckats avhjälpa bristerna. Det är högst sannolikt att dessa brister haft en negativ inverkan på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. De elever som drabbas av bristerna är framför allt sådana som får betraktas som särskilt utsatta. Det är således angeläget att bristerna inom detta centrala område snarast rättas till. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att huvudmannen inte vidtagit kraftfulla åtgärder och tillsett att stödinsatser i form av extra anpassningar och i förekommande fall utredning för särskilt stöd genomförs.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna, samt den tid under vilken bristerna fortgått, bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet i denna del med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och

Skolinspektionen

Gårdavägen 1, 412 50 Göteborg

Beslut

2020-05-13

13 (25)

Dnr 43-2018:9285

dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Göteborgs kommun ska se till att skolenhet 2, innefattande *eleverna på introduktionsprogram vid Schillerska gymnasiet*, uppfyller författningarnas krav avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen därför behöver vidta nedanstående åtgärder.

- Se till att rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå ska bedrivas utarbetas och implementeras på skolenheten.
- Se till att rektorn för nuvarande skolenhet 2 följer upp, sammanställer och dokumenterar elevernas kunskapsresultat samt arbete avseende trygghet och studiero.
- Se till att rektorn sammanställer information om hur verksamhetens förutsättningar och genomförande påverkar resultaten och måluppfyllelsen. Förutsättningarna kan vara materiella (t.ex. lokaler, utrustning och läromedel), personella (t.ex. utbildning, kompetens och personaltäthet) och organisatoriska (t.ex. styrning och ledning, arbetslag och gruppindelningar). Genomförande/arbetsprocesser kan beröra arbetsformer och arbetssätt, lärmiljöer, bemötande och förväntningar.
- Se till att en analys görs av vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen samt identifiera utvecklingsområden. Lärarna ska delta i uppföljningen genom att ges möjlighet att analysera sin undervisning och dess resultat. Mot bakgrund av dessa analyser ska rektorn därefter fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa.
- Se till att rektorn planerar för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomför dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras för den enskilda skolenheten.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen*

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete för den del av verksamheten som rör eleverna på introduktionsprogram. Detta då det i utredningen framkommer att rektorn för den skolenhet som introduktionsprogrammen tillhörde (skolenhet 3) fram till den 1 mars 2020 inte sett till att det bedrevs något systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten. Utredningen visar att rektorn, trots det föreläggande som riktats mot huvudmannen och skolenheten i juni 2019, inte gett lärarna på introduktionsprogrammen i uppdrag att analysera sin undervisning och bidra till en analys av skolenhetens samlade resultat. Rektorn har heller inte på annat sätt undersökt hur undervisningen bedrivs på introduktionsprogrammen eller gjort någon sammanställning och analys av de resultat den genererat. Av detta följer att rektorn fortfarande inte fattat några beslut om att enhetsövergripande utvecklingsinsatser ska bedrivas eller att enhetens arbete ska riktats mot några specifika fokusområden.

I Skolinspektionens utredning framkommer därtill att rektorn inte heller efter Skolinspektionens föreläggande i juni 2019 följt upp resultat av ett eventuellt arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Då dessa brister i det systematiska kvalitetsarbetet kvarstår så kvarstår även risken att rektorn missar att se brister och utvecklingsområden i skolenhetens (och därmed introduktionsprogrammets) undervisning som kräver att verkningsfulla insatser vidtas. Likaså riskerar rektorn att missa goda exempel som skulle kunna spridas inom skolenheten och i verksamheten på introduktionsprogrammen.

Sammantaget bedömer därför Skolinspektionen att det systematiska kvalitetsarbete som bedrivits för verksamheten som rör elever på introduktionsprogram, det vill säga det systematiska kvalitetsarbetet vid den skolenhet som fram till den 1 mars 2020 benämndes som skolenhet 3, fortfarande strider mot författningarnas krav. Mot denna bakgrund föreläggs Göteborgs kommun på nytt att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna i det systematiska kvalitetsarbetet för verksamheten som rör elever på dessa program. Mot bakgrund av den omorganisering som skett på Schillerska gymnasiet faller detta krav på huvudmannen och rektorn för nyskapade skolenhet 2 då elever och lärare som är knutna till introduktionsprogram numera tillhör denna skolenhet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp

och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 11 juni 2019 att rektorn inte såg till att det bedrevs något systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och konstaterade att detta även varit fallet under tidigare läsår. Rektorn sammanställde och analyserade inte heller kunskapsresultaten och lärarna hade inte heller fått i uppdrag att analysera sin undervisning och bidra till en analys av skolenhetens samlade resultat. Det framkom vidare att det inte fanns något skolenhetsgemensamt forum för lärarna att utbyta erfarenheter från undervisningen.

Tillsynen visade vidare att rektorn inte hade fattat några beslut om enhetsövergripande utvecklingsinsatser eller att enhetens arbete skulle riktas mot några specifika fokusområden. Då denna systematik saknats även under tidigare läsår fanns heller inga uppföljningar och utvärderingar av hur eventuellt tidigare insatser genomförts och inverkat på skolenhetens utveckling. De enkäter med fokus på trygghet och trivsel som skolenhetens elever besvarat hade förvisso sammanställts för hela gymnasieskolan, men någon analys av resultaten på skolenhetsnivå hade inte gjorts.

Huvudmannens redovisning av åtgärder

I sin redovisning av vidtagna åtgärder uppger huvudmannen att årets utvecklingsarbete på skolenheten i första hand omfattar en sammanställning och analys av kunskapsresultaten i dialog mellan rektor och lärare samt planering av åtgärder med utgångspunkt i analysens slutsatser. Ett utvecklingsarbete har därefter inletts där rektor och lärare följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat med stöd av statistiskt underlag och elevenkäter. Analysen ska utgå från hur undervisningen har genomförts och hur den påverkat elevernas resultat. Detta görs bland annat genom kollegial handledning. Rektor ansvarar för att analys och utvärdering av enhetens resultat genomförs. Huvudmannen har även bifogat ett så kallat årshjul som beskriver vilka delar i ett systematiskt kvalitetsarbete som ska genomföras vid olika tidpunkter under året för huvudmannens samtliga gymnasieskolor.

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning – som utöver intervjuer med berörda personer även innefattat granskning av skolenhetens dokument – , framkommer att rektor för skolenhet 3 fortfarande inte sammanställer och analyserar skolans kunskapsresultat. Skolinspektionen har i huvudmannens redovisning noterat att det saknas sammanställningar av kunskapsresultat. Redovisningen innehåller inte heller beskrivningar och analyser av hur undervisningen bedrivits och vilka utvecklingsområden respektive framgångsfaktorer som rektorn identifierat i undervisningen. Skolinspektionen har därför begärt att huvudmannen inkommer med dokumentation över skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. I ett mail som bifogats ingiven komplettering uppger rektorn, som det får förstås, att det redovisade årshjulet i första hand är anpassat för Schillerska gymnasiet andra enheter och att delar av årshjulet är applicerbart på skolenhet 3. Vidare uppger rektorn att introduktionsprogrammen har löpande intagning under läsåret och att elevernas bakgrund och bristande skolgång medför att bedömning av betyg måste genomföras med betygsprogression som utgångspunkt. Eleverna startar sin utbildning med helt olika förutsättningar och resultat kan enbart relateras till den enskilde eleven, menar rektorn. Kvalitetsarbetet inom området har därför en annan uppbyggnad och följer den av rektor framtagna verksamhetsplanen, vilken bifogas av rektorn. Skolinspektionen konstaterar dock att den bifogade bilagan inte heller innehåller några resultatsammanställningar eller analyser av undervisningen vid skolenhet 3. Det framkommer inte heller någon information om rektorn beslutat om utvecklingsinsatser utifrån en analys av skolenhetens resultat.

Huvudmannen har därefter inkommit med en komplettering bestående av dokumenten "Uppföljningsrapport 2018/19 Schillerska gymnasiet 3" och "Verksamhetsplan 2019/20 Schillerska gymnasiet 3" samt en skrivelse med förklaringar av det systematiska kvalitetsarbetet. I skrivelsen uppger huvudmannen att det stämmer, som rektor påtalat, att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat kan skilja sig mellan nationella program och introduktionsprogram, där den individuella progressionen för många elever på språkintroduktion och individuellt alternativ behöver mätas på andra sätt än med betygsresultat. Progressionen följs däremot upp, i enlighet med huvudmannens rutiner för uppföljning, analys och dokumentation både på skolenhets- och huvudmannanivå. Skolenhetens uppföljning av läroplansmålen sker vid på förhand bestämda tillfällen under året (se årshjulet) och förbereds genom dialoger mellan rektor och utbildningschef, dialog och erfarenhetsutbyte med andra rektorer på gymnasieområdet, underlag i form av enkätresultat, statistik osv. Inför ett nytt läsår tas en ny verksamhetsplan fram med åtgärder för en ökad måluppfyllelse. Huvudmannen sammanställer resultaten för samtliga skolenheter och gör en analys av verksamhetens resultat och elevernas

måluppfyllelse i syfte att utveckla utbildningen. Skolinspektionen konstaterar att det inte heller i de av huvudmannen ingivna dokumenten finns någon beskrivning av en analys av undervisningen och dess resultat för skolenhet 3.

Därtill framkommer att det enkätresultat som redovisas som gällande för skolenhet 3 rörande bland annat trygghet och trivsel är exakt samma enkätresultat som redovisats för en annan skolenhet vid gymnasieskolan, vilken Skolinspektionen granskat i ett annat sammanhang. Skolinspektionen har mot den bakgrunden bett huvudmannen klargöra vilka delar i de inskickade dokumenten som rör det faktiska systematiska kvalitetsarbetet vid skolenhet 3, vilka delar som rör hela Schillerska gymnasiet och vilka delar som är beskrivning av vad som har gjorts på skolenhetsnivå respektive är instruktioner från huvudmannen om vad som ska göras på skolenhetsnivå. Huvudmannen har inte inkommit med någon sådan klargörande skrivelse.

I intervjuer med lärare som undervisar elever på språkintröduktion respektive individuellt alternativ har Skolinspektionen frågat om rektorn genomfört några åtgärder för att lärarna ska involveras i ett systematiskt kvalitetsarbete. Lärarna uppger att inga åtgärder vidtagits och att rektorn inte heller har pratat med dem om Skolinspektionens beslut eller om eventuella gemensamma åtgärder som behöver vidtas på skolenheten för att åtgärda uppmärksammade brister.

På frågor om lärarna fått i uppdrag av rektorn att analysera sin egen undervisning och dess resultat samt eventuellt göra motsvarande analyser av skolenhetens samlade kunskapsresultat, svarar lärarna att något sådant inte har skett. Lärarna uppger att de själva regelbundet för samtal om vilka delar av undervisningen som fungerar, respektive vilka delar som behöver utvecklas men att rektorn aldrig har efterfrågat någon sådan information från dem. De uppger vidare att lärare i vissa grupper, som undervisar elever i ett visst ämne och som undervisar elever som ingår i en mindre grupp, har gjort analyser av undervisningen och att dessa analyser även dokumenterats. Lärarna har erbjudit rektorn dokumentationen i syfte att användas som grund för utvecklingsinsatser, men rektorn har inte tagit hand om den berättar några av lärarna. Skolinspektionen har även frågat lärarna om rektorn fattat beslut om utvecklingsinsatser för skolenheten. Lärarna uppger att rektorn inte fattat några sådana beslut. Lärarna uppger också att rektorn aldrig genomför strukturerade lektionsbesök med efterföljande samtal, eller använder sig av andra metoder för att informera sig om vad som sker i undervisningen. Rektorn bekräftar under intervju att han inte följt upp skolenhetens kunskapsresultat eller tagit del av lärarnas eventuella analyser av undervisningen men att hans plan är att en uppföljning av kunskapsresultaten ska göras efter vårterminens slut. Skolinspektionen har även frågat lärare, elevhälsa och rektor om personal från utbildningsförvaltningen besökt skolan för att bistå dem i

Beslut

2020-05-13

18 (25)

Dnr 43-2018:9285

arbetet med att avhjälpa uppmärksammade brister samt om de eventuellt gjort någon uppföljning av om insatser genomförts och fått avsedd effekt. Rektorn har då svarat att han haft dialog med företrädare för huvudmannen rörande insatser som behöver göras på skolan och att han varit nöjd med den hjälp han fått. Lärare och elevhälsa uppger dock att det inte förekommit några sådana besök från huvudmannen och att de upplever att de hade behövt sådan hjälp.

I tillsynen framkommer vidare att rektorn fortfarande inte följer upp resultatet av ett eventuellt arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Angående skolenhetens eventuella samlade arbete för att skapa en trygg miljö för elever och motverka att eleverna blir utsatta för kränkande behandling uppger lärarna som undervisar på individuellt alternativ att de på eget bevåg gjort en enkätundersökning bland sina elever för att få en bild av elevernas situation. Dessa och övriga lärare samt elevhälsan, uppger att rektorn inte initierar och följer upp något sådant arbete eller informerar sig om vad personalen på eget bevåg bedriver för insatser för att skapa en trygg miljö för eleverna. Lärarna och elevhälsan uppger under intervjun att samtliga elever vid Schillerska gymnasiet, och då även eleverna vid skolenhet 3, fick besvara en enkät från utbildningsförvaltningen i slutet av höstterminen 2019. Enkäten innehöll frågor om hur eleverna upplevde undervisningen och om de kände sig trygga på skolan. Lärarna säger dock att de inte fått se något enkätresultat för deras skolenhet och att rektorn inte heller samlat dem för att prata om resultatet och eventuella insatser som kan behöva vidtas. Lärarna säger också att de inte heller efter föregående läsår fick i uppdrag av rektorn att delta i någon uppföljning av skolenhetens arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna.

Rektorn bekräftar i intervju att någon sådan uppföljning och analys av skolenhetens eventuellt samlade arbete under föregående läsår avseende arbetet för att skapa en trygg miljö för eleverna inte har genomförts. Rektorn berättar däremot att han har för avsikt att senare under vårterminen låta eleverna besvara en enkät för att kunna se om det skett någon förändring i hur eleverna då upplever sin skolsituation jämfört med vad de uppgav i enkäten från utbildningsförvaltningen i slutet av höstterminen 2019.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Beslut

2020-05-13

19 (25)

Dnr 43-2018:9285

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite.

Göteborgs kommuns verksamhet vid den skolenhet vid Schillerska gymnasiet som fram till den 1 mars 2020 benämndes skolenhet 3 uppfyller fortfarande inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i uppföljning av tidigare genomförd tillsyn, som framgår ovan, kunnat konstatera att omfattande brister inom skolenhet 3 systematiska kvalitetsarbete kvarstår. Skolenheten hade under flera år innan Skolinspektionens tillsyn inte genomfört några uppföljningar av resultaten eller gjort någon systematisk analys av skolenhetens arbete. Skolinspektionen betecknade därför bristerna i skolans systematiska kvalitetsarbete som allvarliga och tydliggjorde att huvudmannen har det yttersta ansvaret för att bristerna avhjälps vid skolenheten. I uppföljningen av tillsynen konstaterar Skolinspektionen emellertid att bristen rörande det systematiska kvalitetsarbetet vid skolenhet 3 kvarstår och att huvudmannen således inte tagit sitt ansvar för att avhjälpa bristerna. Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder redogjort för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i enlighet med författningarnas krav vid skolenheten. Huvudmannen har även gett olika exempel på att rektor och personal genomför olika steg i en sådan arbetsprocess. Då Skolinspektionen bett huvudmannen att förtydliga detta har huvudmannen inte inkommit med någon sådan skrivelse. Som redogjorts för ovan finner Skolinspektionen att ett systematiskt kvalitetsarbete inte bedrivs vid skolenheten. Skolinspektionen konstaterar därmed att det huvudmannen uppgett till Skolinspektionen angående genomförda insatser vid skolenheten inte stämmer med vad som framkommit vid tillsynsbesöket och de intervjuer som gjorts, vilket är anmärkningsvärt.

Mot bakgrund av ovanstående, bristens allvar och den tid under vilken bristerna i arbetet nu pågått finner Skolinspektionen skäl att på nytt förena föreläggandet med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast **den 18 januari 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen

Gårdavägen 1, 412 50 Göteborg

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram*Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att elever på introduktionsprogrammet individuellt alternativt får en utbildning som bedrivs i form av heltidsstudier, om inte eleven begärt att utbildningens omfattning minskas och huvudmannen finner att det föreligger särskilda skäl. Om särskilda skäl föreligger för enskilda elever att få reducerad undervisningstid ska huvudmannen tydliggöra detta och beslut om reducerad undervisningstid ska fattas för respektive elev.
- Huvudmannen och rektorn ska se till att de individuella studieplaner som upprättas för elever på introduktionsprogram innehåller uppgifter om planerat start- och slutdatum för undervisningen i respektive ämne och kurs och eventuellt satta betyg i respektive ämne och kurs. Därvid ska andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen anges.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen*

Skolinspektionen bedömer att det för eleverna på individuellt alternativt fortfarande inte säkerställs en utbildning som bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Uppföljningen visar att det fortfarande finns elever som får undervisning som understiger den i skollagen garanterade undervisningstiden om 23 timmar per vecka, trots att huvudmannen inte gjort en bedömning av att det finns särskilda skäl för minskning av undervisningstiden för eleverna ifråga. Av Skolinspektionens utredning framgår att en stor andel av eleverna på individuellt alternativt av olika anledningar inte har möjlighet att delta i minst 23 timmars undervisning varje vecka. I utredningen framkommer också att skolenhetens kurator får information om respektive elevs sociala situation och tidigare skolerfarenhet vilken skulle kunna ligga till grund för bedömningen av om särskilda skäl föreligger för respektive elev för att reducera undervisningstiden. I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder anges att rektorn gör en bedömning av särskilda skäl och tar beslut om mindre omfattning än heltidsstudier för varje enskild elev. Av intervjuer

med såväl rektor som kurator framkommer emellertid att rektorn inte fattar beslut om reducering av undervisningstiden utifrån särskilda skäl för respektive elev. Att detta inte görs strider mot författningarnas krav.

Vidare bedömer Skolinspektionen att de individuella studieplanerna förvisso förbättrats i flera avseenden men att det fortfarande finns brister i dessa. Detta då det bland annat saknas uppgifter om centrala delar i elevernas utbildning såsom tidpunkt för när utbildningen i ett visst ämne eller kurs ska börja respektive sluta samt om betyg satts i ett ämne. Skolinspektionen bedömer därför att de individuella studieplanerna fortfarande inte motsvarar författningarnas krav avseende vilka uppgifter de ska innehålla.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen på introduktionsprogram bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har enligt skollagen rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl. I förarbetena till bestämmelsen om heltidsstudier angav regeringen att utbildningen till sin omfattning bör vara likvärdig med utbildningar på nationella program (prop. 2009/10:165, s. 455). Regeringen har därefter i förarbetena till nu gällande lagstiftning påtalat att det finns starka likvärdighetsskäl som talar för att en reglering av den garanterade undervisningstiden för elever som läser på introduktionsprogram bör införas i skollagen. Elevens rätt till heltidsstudier på introduktionsprogram ska därför enligt förarbetena förtydligas så att eleven har rätt till minst 23 timmar garanterad undervisningstid i veckan (prop. 2017/18:183, s. 91-92). Regeringen har i förarbetena vidare uttalat att möjligheten att göra undantag från den minsta garanterade undervisningstiden är begränsade [...] och att skälen för undantag bör vara hänförliga till elevens behov. Regeringen anser [...] att flera andra stödåtgärder först bör ha prövats innan huvudmannen fattar *beslut* om minskad undervisningstid av sådana skäl (prop. 2017/18:183, s. 94).

Enligt skollagen ska det för varje elev upprättas en individuell studieplan. Enligt gymnasieförordningen ska en elevs individuella studieplan bland annat innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på, de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort och, när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen. Om eleven går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom bland annat innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen.

Beslut

2020-05-13

22 (25)

Dnr 43-2018:9285

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 11 juni 2019 bedömde Skolinspektionen att rektorn inte säkerställde att eleverna på individuellt alternativ fick en utbildning som bedrevs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Bedömningen grundades på det faktum att majoriteten av eleverna endast fick undervisning om cirka tio timmar per vecka, trots att huvudmannen inte gjort en bedömning av att det fanns särskilda skäl för minskning av undervisningstiden i en sådan omfattning för var och en av dessa elever. Skolinspektionen bedömde också att innehållet i de individuella studieplanerna för eleverna på individuellt alternativ, såväl som för eleverna på språkintröduktion, inte motsvarade författningarnas krav avseende vilka uppgifter de ska innehålla. Detta eftersom det av studieplanerna inte framkom vilka grundskoleämnen eleverna läste, vilket läsår planerna gällde för eller när undervisningen i respektive ämne skulle avslutas. Studieplanerna angav inte heller om eleverna avslutat undervisningen i något ämne och fått betyg. Det saknades också en beskrivning av andra eventuella insatser som kunde vara gynnsamma för elevens utveckling.

Huvudmannens redovisning av åtgärder

I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder skriver huvudmannen att rektorn gör en bedömning av särskilda skäl och tar beslut om mindre omfattning än heltidsstudier för varje enskild elev. Enligt redovisningen kan eleverna begära att utbildningen ska omfatta tio timmar i veckan med möjlighet till ett tillval om ytterligare fyra till sex timmars undervisning, alternativt välja att utbildningen ska omfatta 20 timmars undervisning med möjlighet att välja till ytterligare fyra till sex timmars undervisning.

Huvudmannen uppger också att skolan under innevarande läsår använder sig av en mall för individuella studieplaner som är gemensam för samtliga gymnasieskolor inom kommunen. Enligt huvudmannens redovisning så anges i studieplanen utbildningens mål och längd, val av kurser och ämnesområden, start och slut, praktik eller annan yrkesutbildning samt andra aktiviteter som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling. Huvudmannen skickade tillsammans med den ingivna redovisningen med ett exempel på en mall för en individuell studieplan.

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer vid uppföljningsbesöket framgår att det för eleverna på introduktionsprogrammet individuellt alternativ fortfarande inte säkerställs en utbildning som bedrivs i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. I intervjuer uppger lärare och elevhälsa att en stor andel av eleverna på individuellt alternativ under sin tidigare skolgång haft en betydande

Beslut

2020-05-13

23 (25)

Dnr 43-2018:9285

skolfrånvaro. Mot den bakgrunden har det inte varit möjligt för flertalet av eleverna att gå hela skolveckor, säger lärarna.

Elevhälsans representanter uppger att kurator har inledande samtal med nya elever och deras vårdnadshavare innan eleverna påbörjar sin utbildning på individuellt alternativ. Kuratorn uppger att han i samtalen får information om respektive elevs sociala situation och tidigare skolerfarenhet. Utifrån informationen kommer kurator tillsammans med elev och vårdnadshavare fram till om eleven ska ha två eller fyra timmars undervisning per dag. Rektorn fattar däremot inga beslut om, och i så fall hur mycket, den garanterade undervisningstiden ska reduceras för respektive elev, uppger kuratorn. I intervju med rektor bekräftar denne att förfarandet överensstämmer med det kuratorn beskrivit och att han inte fattar beslut om reduktion av undervisningstiden utifrån särskilda skäl för respektive elev. Lärarna uppger att eleverna, efter att ha delats in i olika undervisningsgrupper baserat på om eleverna har två eller fyra timmars undervisning per dag också har möjlighet att läsa några fler ämnen vid behov. Några elever gör detta och då har det bland annat handlat om ämnena bild samt idrott och hälsa, säger lärarna.

Av intervjuer med lärare och vid genomgång av ett antal individuella studieplaner som Skolinspektionen inhämtat framgår att de individuella studieplanerna förvisso förbättrats i flera avseenden men att de fortfarande inte motsvarar författningarnas krav avseende vilka uppgifter de ska innehålla. Lärarna uppger i intervju att rektorn i samtal med dem sagt att de behöver utveckla de individuella studieplanerna så att det framgår vilka ämnen eleverna terminsvis ska läsa. Skolinspektionen har begärt att huvudmannen inkommer med ett antal exempel på ifyllda individuella studieplaner för elever på skolenhetens introduktionsprogram. Vid granskning av dessa, och vid en jämförelse med aktuell betygskatalog, som Skolinspektionen också tagit del av, framkommer att flertalet av de individuella studieplanerna saknar uppgifter om att betyg har satts i ämnena. Som framgår ovan har huvudmannen i sin redovisning av vidtagna åtgärder uppgett att det i studieplanerna ska anges när undervisningen i respektive ämne och/eller kurs ska påbörjas och avslutas. I motsats till detta saknas i flera av de ingivna studieplanerna uppgifter om när undervisningen i pågående ämnen ska avslutas och i vissa fall saknas även uppgifter om när undervisningen i specifika ämnen ska påbörjas. I något fall har endast angetts att undervisning i olika ämnen, som bedrivits i grundskola under tidigare läsår, resulterat i att eleven nått kunskapskraven i de aktuella ämnena. Det framgår således inte av de individuella studieplanerna vilka ämnen eleverna ska läsa under innevarande läsår och varför eleverna ifråga ska gå ett introduktionsprogram. I flera fall saknar de individuella studieplanerna

Beslut

2020-05-13
24 (25)
Dnr 43-2018:9285

även beskrivning av vilka eventuellt övriga insatser som kan vara gynnsamma för respektive elev.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommuns verksamhet vid den skolenhet vid Schillerska gymnasiet som fram till den 1 mars 2020 benämndes skolenhet 3 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Wassén

Avdelningschef
Signerat av: Maria Wassén

X Fredrik Nellemo

Föredragande
Signerat av: Fredrik Nellemo

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Mahlin Hjertstrand och Daniel Talje samt avdelningsjuristen Johan Kylenfelt deltagit.

Hur man överklagar, se bilaga 1

Beslut

2020-05-13
25 (25)
Dnr 43-2018:9285

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Gårdavägen 1, 412 50 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.